

CHRISTI
319.

SILVESTRI PAP.
6.

CONSTANTINI IMP.
14.

Sed Greci, quibus est nihil negatum, Et quos Ἀπὸς Ἀπὸς decet sonare: Nobis non licet esse tam disertis, Qui Musas colimus severiores.

XI.
Illudit A-
rio Con-
stantin.

Constantinus autem illudens Ario, Homericum carmen sic usurpat: *Agedum, Mars, Ari, clypeis sane utendum est. Ne hoc, quæsumus, facias; cohibeat te saltem Veneris congressus. Atque utinam sicuti armis egregie instructus videris, ita pietate erga Christum floreris!* Rursus Imperator recitat verba Arii humiles spiritus simulantis; sunt vero hæc: *En rursus supplex venio; & armorum eopiâ præpollens, pagnare nolo, sed Christi munus fide, tibi, atque aliis volo mederi. Quem Constantinus ludens, quod Mars simulat lenitatem, subdit: Cur autem ea te facere dicis, quæ tuis moribus non conveniunt? An cum quali quiete, dic quæso, aut quibus fretus copis, vel potius quo temeritatis progressus? O audentiam dignam quæ fulminibus deponatur! Audite enim, quæ nuper mihi significavit, calamo viris instillante scribens: Sic, inquit credimus. Tum nescio quæ adjuvans accuratè atque ad fastum meditata, ulteriusque præcedens, nihil mali reticuit, sed universum (ut ita dicam) amicitie thesaurum exprompsit: Expellimur, inquit: recipiendi nos potestatem auferunt. Sed nondum hæc ad rem; cætera attendite; ejus enim verbis utar.*

XII.
Exclama-
tio in A-
rianos.

Postulamus, inquit (si quidem in eadem sententia Episcopos Alexandriæ maneat) potestatem nobis posthac ex legis constitutione dari, legitima, & indeprecabilia officia Deo persolvendi. O gravem impudentiam, quam studio veritatis redargui conveniebat! quod enim ipsi cordi erat, id brevitate sermonis expressit. Quis locus sermoni tuo est? putrem fractamque quasi navim mentem suam nobis apponere moliris, dissidium speciosum? eosque qui tibi in malum adhaeserunt, perdere studeas? Quid igitur, inquis faciam, si nemo recipere me dignatur? hoc enim sæpe nefariis faucibus exclamas. Ego vero contra rogabo te: Ubinam apertum sententiæ tuæ signum ac testimonium ostendisti? quam te divinis humanisque actibus explicasse ac declarasse oportuit; idque minime, quod venenatis serpentes tunc magis efferantur, cum se in profundos latibulorum recessus abdiderint. Hoc autem illius valde scitum est, quod magno studio silentium, quasi

sub quadam verecundia persona, simulat; te ipsum placidum ac lenem simulationis artificio præbes: fallis autem plerisque animus tuus sexcentis intus malis atque insidiis statens. O insignem calamitatem! Sic Malus, ut voluit, Arium nobis exhibuit scelerum officinam.

Dic jam mihi, in medium progressus, fidei tuæ argumenta, & indicia noli reticere; o qui os perversum, naturam proclivem ad omne genus improbitatis habes. Unum dicis Deum; habes ejusdem sententiæ; sic igitur sentias. Eius essentia Verbum, & principii, & finis expers, Verbum esse dicis; eo contentus sum; ita crede. Si quid præterea adjungis, id tollo. Si quid ad impiam separationem fraudulenter confusus, id nec videre, nec intelligere me confiteor. Si hospitium corporis assumis ad divinorum operum dispensationem, non improbo: Hæc pie interpretanda, non distorquenda ad Nestorii impiam sententiæ; reperimus enim veteres scriptores ita nonnumquam esse locutos, quamvis sentirent Christi Dei, & hominis unam esse personam: Si spiritum æternitatis in supereminenti Verbo genitum dicis, accipio. De Verbo hæc interpretanda sunt, non de Spiritu sancto, quem nemo unquam dixit genitum, sed procedentem a Patre atque Filio. His subdit: Quis Patrem novit, nisi qui venit a Patre? Quem novit Pater, nisi quem ab æterno ac sine principio ex se genuit? Tu quidem hypostasim peregrinam ac nobis inauditam subicere putas oportere, male utique credens. Ego vero potestatis superpræcellentis, & ad omnia permanentis plenitudinem Patris, & Filii essentiam unam esse judico. Quod hic habet textus, plenitudinem, Græcè πληρωμα legitur, quod eam significat plenitudinem, quæ continet plures personas, & opponitur singularitati, quam sancta Trinitas explodit. Sed rursus post hæc Imperator: Si igitur auferis quidem ab illo, a quo separari ne cogitatione quidem conventioforum unquam potuit; additionis autem characterem præstruis ac præmunit, & penitus notas ac signa quæstionum determinas; illi totam ex se æternitatem dedit, cogitationem vero integram ac incorruptam, immortalitatemque per se, & Ecclesiæ attribuit fidem. Quæcumque enim Verbum habet, a Patre accepit, a nativitate æterna; cogitatio quidem non cadit in Deum proprie, sed Christo ut homini convenit. Sunt hæc igitur pie intelligenda; sed pergit Imperator: Dr-

XIII.
Arguitur
perfidia
Arii.

PAGIUS

est Provincialis Synodus Gangrensis esset, tamen cum auctoritate Sedis Apostolicæ jam esset in Occidente recepta, perinde erat ac si ab initio eadem auctoritate Canones illos constituisset. Cum vero Hosius sub Constantio Imperatore vita excesserit, & ut suo loco videbitur, anno CCC. LVIII. in Hispaniam reversus sit, liquet, ante

eum annum hanc Synodum congregatam. Valesius in Notis ab Socrate lib. 2. cap. 43. perperam scribit, hoc Concilium ante Valentis Imperatoris tempora congregatum non esse, quia Divus Basilius in epistola LXXIV. quam ad Occidentales sub Valente contra Eustathium Sebastenum dedit, Gangrensis Concilii nullam mentionem